

**Hodnotiaca správa o plnení Protikorupčného programu
Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky**

**Máj 2020
Bratislava**

1. Úvod

Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (ďalej len „ÚNMS SR“ alebo „úrad“) vypracoval Protikorupčný program Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (ďalej len „PKP ÚNMS SR“) v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č. 585 z 12. decembra 2018 k Návrhu protikorupčnej politiky Slovenskej republiky na roky 2019 – 2023 (ďalej len „uznesenie vlády SR č. 585/2018“), ktorým bola schválená Protikorupčná politika Slovenskej republiky na roky 2019 – 2023 (ďalej len „Protikorupčná politika SR“). PKP ÚNMS SR bol schválený v mesiaci august 2019 a zverejnený na webovom sídle úradu.¹

PKP ÚNMS SR nadväzuje na schválenú Protikorupčnú politiku SR a pri jeho vypracovaní sa zohľadnili požiadavky STN ISO 37001: 2019² (ďalej len „norma“), ako aj poznatky získané v súvislosti s implementovaním systému manažérstva proti korupcii (ďalej len „SMPK“) v ÚNMS SR v rámci národného projektu *Zavádzanie a podpora manažérstva kvality v organizáciách verejnej správy*.

V rámci implementovania SMPK úrad prijal Protikorupčnú politiku ÚNMS SR, ktorá je určená pre jeho zamestnancov, ako aj pre rezortné a spolupracujúce organizácie a je zverejnená na webovom sídle úradu.³ Jej účelom je vymedzenie hlavných zásad a postojov úradu v oblastiach predchádzania a boja proti korupcii v snahe zmenšiť, resp. eliminovať priestor a príležitosti pre korupciu vo všetkých oblastiach jeho pôsobnosti a podporovať tak dôveru zamestnancov, verejnosti i ostatných orgánov štátnej a verejnej správy k úradu.

2. Proces riadenia korupčných rizík

V súvislosti s požiadavkou článku 4.5 normy bol s účinnosťou od 30. decembra 2019 prijatý interný riadiaci akt o riadení korupčných rizík v ÚNMS SR. Každý organizačný útvar úradu vypracoval v rámci svojej vecnej pôsobnosti katalóg korupčných rizík, k jednotlivým korupčným rizikám priradil stupeň ich významnosti a napokon stanovil opatrenia na ich eliminovanie, kontrolný termín plnenia prijatých opatrení a zamestnanca zodpovedného za ich plnenie. V nadväznosti na povinnosť organizačných útvarov úradu jedenkrát ročne v termíne do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roka prehodnotiť a aktualizovať vytvorený katalóg korupčných rizík boli jednotlivé organizačné útvary úradu vyzvané kanceláriou generálneho tajomníka služobného úradu na predloženie aktualizovaného katalógu korupčných rizík.

Aktualizovaný Katalóg korupčných rizík v ÚNMS SR na rok 2020 bol v mesiaci apríl schválený generálnym tajomníkom služobného úradu a predložený na vedomie predsedníčke úradu. Aktualizovaná Mapa korupčných rizík v ÚNMS SR na rok 2020 bola zverejnená na intranete úradu. Aktualizáciu katalógu korupčných rizík je pritom možné vykonať aj v priebehu kalendárneho roka, ak niektorý organizačný útvar úradu identifikuje nové naliehavé korupčné riziko (príp. riziká), alebo ak niektoré z doteraz identifikovaných korupčných rizík bolo eliminované, resp. zmenil sa stupeň jeho významnosti.

V úrade doteraz nebolo identifikované žiadne korupčné riziko, ku ktorému by neboli prijaté zodpovedajúce opatrenia na jeho zmiernenie, príp. eliminovanie.

3. Vyhodnotenie plnenia protikorupčných opatrení

Korupčné riziko č. 1: Riziko ohrozenia ÚNMS SR v dôsledku uzatvárania nevýhodných zmluvných vzťahov a zvýhodňovania druhej strany v neprospech ÚNMS SR.

Opis korupčného rizika: Nie sú zadefinované oblasti, pre ktoré sa musí realizovať náležité posúdenie dôveryhodnosti tak, ako to stanovuje STN ISO 37001: 2019. ÚNMS SR musí posúdiť stupeň významnosti identifikovaných korupčných rizík vo vzťahu ku konkrétnym

¹ <https://www.unms.sk/?Protikorupcny-program-unms-sr>.

² STN ISO 37001: 2019. Systémy manažérstva proti korupcii. Požiadavky s usmernením na používanie.

³ https://www.unms.sk/?protikorupcna_politika_unms_sr.

kategóriám transakcií, projektov, činností alebo obchodných partnerov, a vykonať náležité posúdenie dôveryhodnosti v prípade korupčných rizík so stupňom významnosti vyšším ako nízkym.

Protikorupčné opatrenie č. 1	Zmenšovanie priestoru a príležitostí pre korupciu identifikovaním možných korupčných rizík pri uzatváraní zmluvných vzťahov
Cieľ protikorupčného opatrenia	Zníženie stupňa významnosti rizika zadaného v katalógu korupčných rizík v procese uzatvárania zmluvných vzťahov.
Formulácia protikorupčného opatrenia	Aplikovanie náležitého posúdenia dôveryhodnosti podľa čl. 8.2 STN ISO 37001: 2019 na všetky uzatvárané zmluvné vzťahy so stupňom významnosti rizika vyšším ako nízkym. Náležité posúdenie dôveryhodnosti sa musí aktualizovať v určených intervaloch tak, aby sa mohli dostatočne zohľadniť zmeny a nové informácie.
Zodpovednosť za vykonanie opatrenia	predseda úradu, generálny tajomník služobného úradu, riaditelia odborov, vedúci oddelení
Obdobie vykonávania opatrenia	Priebežná realizácia s vyhodnotením jedenkrát ročne.
Opis rizík vyplývajúcich z nevykonania opatrenia	Zvýšenie stupňa významnosti rizika a ohrozenie ÚNMS SR v oblasti zmluvných vzťahov.
Návrh nápravného opatrenia	Opätovné preškolenie zodpovedných zamestnancov v súvislosti so zavedenými protikorupčnými pravidlami.

Plnenie Protikorupčného opatrenia č. 1:

Úrad prijal s účinnosťou od 20. marca 2020 Smernicu o postupe pri náležitom posudzovaní dôveryhodnosti (ďalej len „smernica“), ktorej cieľom je zabezpečenie jednotného postupu organizačných útvarov úradu pri náležitom posudzovaní dôveryhodnosti vo vzťahu ku konkrétnym kategóriám partnerov vecného vzťahu, projektov a transakcií, a pri posudzovaní rizikovosti pracovných pozícií zamestnancov úradu v súlade s požiadavkami normy.

Náležité posudzovanie dôveryhodnosti vo vzťahu k partnerom vecného vzťahu sa vykonáva v prípadoch podlimitných a nadlimitných zákaziek podľa zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o VO“), okrem zákaziek s využitím elektronického trhu, a v prípadoch zákaziek s nízkou hodnotou, ktoré boli organizačným útvarom úradu posúdené ako stredne alebo vysoko rizikové.

V prípade, ak vecne príslušný organizačný útvar úradu posúdi partnera vecného vzťahu ako stredne alebo vysoko rizikového, prijme prostredníctvom protikorupčnej doložky v zmluve nasledovné opatrenia:

- a) partner vecného vzťahu sa v súvislosti s príslušným zmluvným vzťahom zaviazal, že bude predchádzať vzniku korupcie a
- b) zmluvný vzťah s partnerom vecného vzťahu bude možné ukončiť, ak sa preukáže, že sa partner vecného vzťahu dopustil korupcie.

Korupčné riziko č. 2: Riziko ohrozenia dobrého mena ÚNMS SR možným korupčným správaním zamestnancov.

Opis korupčného rizika: Korupčné správanie zamestnancov vznikajúce pri plnení povinností (napr. ovplyvňovanie priebehu a výsledkov správnych konaní, ovplyvňovanie priebehu správneho konania pri ukladaní pokút).

Protikorupčné opatrenie č. 2.1	Eliminovanie možného korupčného správania zamestnancov ÚNMS SR
Cieľ protikorupčného opatrenia	Zmenšovanie priestoru pre korupčné správanie zamestnancov pri plnení pracovných povinností.
Formulácia protikorupčného opatrenia	Vytvorenie, zdokumentovanie, implementovanie, udržiavanie a trvalé zlepšovanie SMPK. Zadefinovanie a implementovanie SMPK podľa požiadaviek STN ISO 37001: 2019 tak, aby bola zabezpečená 100 % zhoda s požiadavkami STN ISO 37001: 2019.
Zodpovednosť za vykonanie opatrenia	predseda úradu, generálny tajomník služobného úradu, riaditelia odborov, vedúci oddelení
Merateľný ukazovateľ úspechu vzhľadom na cieľ	Implementovaný SMPK a získaný certifikát.
Obdobie vykonávania opatrenia	6/2020, resp. každoročne prostredníctvom vykonávania dozorových auditov.
Opis rizík vyplývajúcich z nevykonania opatrenia	Možné zväčšenie priestoru na korupciu.
Návrh nápravného opatrenia	Odstránenie nezhôd v stanovenom termíne.

Plnenie Protikorupčného opatrenia č. 2.1:

Proces zavádzania SMPK sa v úrade začal v mesiaci jún 2019, kedy prebiehali úvodné stretnutia konzultačnej a školiacej spoločnosti TÜV SÜD Slovakia s.r.o. (ďalej len „konzultačná spoločnosť“) s vybranými zamestnancami úradu s cieľom jej bližšieho oboznámenia sa s činnosťami organizačných útvarov úradu a medzi zamestnancami úradu sa realizoval dotazníkový prieskum zameraný na identifikovanie možných korupčných rizík v úrade.

Úrad súčasne poskytol spoločnosti základné organizačné dokumenty úradu, prehľad právnych predpisov z jednotlivých oblastí jeho činnosti, vybrané interné riadiace akty úradu, ako aj ďalšie dokumenty potrebné na posúdenie, do akej miery spĺňal úrad v čase začatia implementácie SMPK požiadavky normy. Na základe získaných údajov a porovnania požiadaviek normy so skutočným stavom ich plnenia konzultačná spoločnosť vypracovala a predložila úradu výstupný dokument vrátane rozdielovej analýzy. V nasledujúcich mesiacoch sa v úrade v súlade s harmonogramom implementácie SMPK postupne zavádzali jednotlivé požiadavky normy.

V súlade so schváleným Programom interných auditov SMPK na rok 2020 sa mali interné audity SMPK uskutočniť v mesiacoch marec a apríl 2020, avšak v dôsledku vyhlásenia mimoriadnej situácie v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 na území SR budú termíny interných auditov SMPK a certifikačného auditu SMPK presunuté na neskoršie obdobie.

Protikorupčné opatrenie č. 2.2	Zvyšovanie protikorupčného povedomia a aktivizovanie protikorupčného správania zamestnancov ÚNMS SR
Cieľ protikorupčného opatrenia	Zavedenie protikorupčných pravidiel a etickej kultúry v ÚNMS SR a zvýšenie jeho kreditu v očiach verejnosti.
Formulácia protikorupčného opatrenia	Zvyšovanie protikorupčného povedomia zamestnancov prostredníctvom protikorupčného vzdelávania. ÚNMS SR musí primerane a vhodne rozvíjať protikorupčné povedomie zamestnancov a poskytovať protikorupčnú odbornú prípravu.
Zodpovednosť za vykonanie opatrenia	predseda úradu, generálny tajomník služobného úradu, riaditelia odborov, vedúci oddelení
Merateľný ukazovateľ úspechu vzhľadom na cieľ	100% preškolených zamestnancov.
Obdobie vykonávania opatrenia	Priebežná realizácia s vyhodnotením jedenkrát ročne.
Opis rizík vyplývajúcich z nevykonania opatrenia	Korupčné správanie zamestnancov.
Návrh nápravného opatrenia	Vyvodenie osobnej zodpovednosti a vykonanie primeraných disciplinárnych opatrení v prípade porušenia protikorupčných pravidiel.

Plnenie Protikorupčného opatrenia č. 2.2:

S účinnosťou od 20. marca 2020 prijal úrad Protikorupčný kódex úradu, ktorý nadväzuje na práva a povinnosti ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj internými riadiacimi aktmi úradu, najmä Služobným poriadkom úradu. Predmetom Protikorupčného kódexu úradu sú, okrem iného, taktiež pravidlá pre prijímanie darov či iných výhod v úrade. Všetci zamestnanci úradu sú povinní dodržiavať protikorupčné predpisy a pravidlá prijaté v úrade vrátane zásad Protikorupčnej politiky úradu, pričom porušenie protikorupčných predpisov a pravidiel zo strany zamestnanca úradu sa považuje za závažné porušenie služobnej alebo pracovnej disciplíny. Na dodržiavanie protikorupčných predpisov a pravidiel v úrade dohliada manažér SMPK.

Zamestnanci úradu na pracovných pozíciách so strednou alebo vysokou rizikovosťou určenou podľa smernice sú súčasne povinní podať vyhlásenie o dodržiavaní protikorupčných predpisov a pravidiel v úrade, a to do 30 dní od posúdenia konkrétnej pracovnej pozície. Vyhlásenie je súčasťou osobného spisu dotknutého zamestnanca, pričom manažér SMPK podáva vyhlásenie bez ohľadu na stupeň rizikovosti jeho pracovnej pozície. Vedúci zamestnanci úradu po prvýkrát posúdili rizikovosť pracovných pozícií svojich podriadených zamestnancov v termíne do 30. apríla 2020.

V súlade s Príručkou SMPK ako východiskovým dokumentom SMPK sú všetci zamestnanci úradu pravidelne vzdelávaní v súvislosti s dodržiavaním protikorupčných predpisov a pravidiel vrátane zásad Protikorupčnej politiky úradu. Odborné vzdelávanie zamestnancov úradu zabezpečuje manažér SMPK v súčinnosti s osobným úradom. Obsah vzdelávania, vrátane jeho aktualizácie a zohľadňovania relevantných zmien SMPK v podmienkach úradu, zabezpečuje v súlade s požiadavkami normy manažér SMPK.

Každý zamestnanec úradu je na základe vyššie uvedeného povinný absolvovať odborné vzdelávanie najmenej raz ročne a potvrdenie o jeho absolvovaní odovzdať osobnému úradu na jeho založenie do osobného spisu zamestnanca.

V rámci implementácie SMPK v úrade sa v dňoch 17. a 18. septembra 2019 uskutočnilo školenie vedúcich zamestnancov s cieľom ich oboznámenia sa so SMPK a vstupnou analýzou a školenie vybraných zástupcov jednotlivých organizačných útvarov úradu, ktorého predmetom bolo oboznámenie sa s požiadavkami normy, konkrétne s problematikou riadenia korupčných rizík. V dňoch 29. októbra a 7. novembra 2019 sa následne v úrade konalo školenie interných audítorov SMPK realizované konzultačnou spoločnosťou, kde boli vybraní zamestnanci oboznámení s požiadavkami normy, ako aj s požiadavkami STN EN ISO 19011: 2019 upravujúcej postupy pri auditovaní systémov manažérstva.

Ešte pred samotným výkonom externého certifikačného auditu SMPK sa v úrade plánuje záverečné školenie všetkých zamestnancov úradu realizované spoločnosťou s cieľom ich oboznámenia so zavedeným SMPK a s protikorupčnými predpismi a pravidlami prijatými v úrade.

Úrad má súčasne vypracovaný Protikorupčný vzdelávací program ÚNMS SR, ktorý je zverejnený na intranete úradu a je určený tak pre súčasných, ako aj novoprijatých zamestnancov úradu. Protikorupčný vzdelávací program ÚNMS SR, okrem iného, poskytuje prehľad východiskových požiadaviek normy, vytvorenej dokumentácie SMPK a online test.

Korupčné riziko č. 3: Výber vopred dohodnutého dodávateľa zákazky za „odmenu“ v procese verejného obstarávania.

Opis korupčného rizika: Ohrozenie kvality dodávaných produktov a služieb a možné finančné straty.

Protikorupčné opatrenie č. 3	Udržiavanie plne transparentného a nediskriminačného procesu verejného obstarávania z dôvodu zabezpečenia vhodných dodávateľov, ktorí budú spĺňať všetky zadané požiadavky
Cieľ protikorupčného opatrenia	Eliminovanie potenciálneho korupčného správania v procese verejného obstarávania a zachovávanie transparentnosti a nediskriminácie pri výberových konaniach.
Formulácia protikorupčného opatrenia	Aplikovanie náležitého posúdenia dôveryhodnosti podľa čl. 8.2 STN ISO 37001: 2019 pri zákazkách so stupňom významnosti rizika vyšším ako nízkym.
Zodpovednosť za vykonanie opatrenia	predseda úradu, generálny tajomník služobného úradu, riaditelia odborov, vedúci oddelení a zamestnanec úradu zodpovedný za oblasť verejného obstarávania
Merateľný ukazovateľ úspechu vzhľadom na cieľ	100% posúdenie dôveryhodnosti dodávateľov.
Obdobie vykonávania opatrenia	Priebežná realizácia s vyhodnotením jedenkrát ročne.
Opis rizík vyplývajúcich z nevykonania opatrenia	Výber nevhodného dodávateľa.
Návrh nápravného opatrenia	Vykonanie interného auditu zameraného na pravidlá náležitého posudzovania dôveryhodnosti.

Plnenie Protikorupčného opatrenia č. 3:

Ako už bolo vyššie uvedené, náležité posudzovanie dôveryhodnosti sa vykonáva v úrade vo vzťahu k partnerom vecného vzťahu v prípadoch podlimitných a nadlimitných zákaziek podľa zákona o VO, okrem zákaziek s využitím elektronického trhu, a v prípadoch zákaziek s nízkou hodnotou, ktoré boli organizačným útvarom úradu posúdené ako stredne alebo vysoko rizikové.

V rámci náležitého posudzovania dôveryhodnosti sa vo vzťahu k partnerom vecného vzťahu zohľadňujú nasledovné kritériá:

- a) implementovanie SMPK v súlade s požiadavkami normy,
- b) zavedenie systému protikorupčných opatrení,
- c) prijatie kontrolných mechanizmov na dodržiavanie protikorupčných opatrení,
- d) predchádzajúce skúsenosti úradu s partnerom vecného vzťahu,
- e) významnosť vzťahu s partnerom vecného vzťahu pre úrad,
- f) verejne dostupné informácie o partnerovi vecného vzťahu v súvislosti s korupčným správaním,
- g) možnosť zmluvného záväzku partnera vecného vzťahu na predchádzanie korupcie a možnosť ukončenia zmluvného záväzkového vzťahu v prípade preukázania korupcie (protikorupčná doložka).

V prípade posúdenia konkrétneho partnera vecného vzťahu ako stredne alebo vysoko rizikového sú súčasťou uzatvorenej zmluvy aj osobitné protikorupčné ustanovenia vrátane protikorupčnej doložky.

4. Záver

Táto Hodnotiaca správa o plnení PKP ÚNMS SR bola vypracovaná v súlade s úlohou B.4. uznesenia vlády SR č. 585/2018. Podkladom pre jej vypracovanie boli vykonané opatrenia a údaje za tento i predchádzajúci kalendárny rok, priebežne zhromažďované na úrovni jednotlivých organizačných útvarov úradu. Na základe vyhodnotenia získaných údajov možno konštatovať, že úrad priebežne plní opatrenia stanovené v PKP ÚNMS SR a napĺňa tak priority a ciele uvedené v PKP ÚNMS SR.

V nadväznosti na prebiehajúcu implementáciu SMPK v úrade bol do funkcie menovaný manažér SMPK. Manažér SMPK je povinný neustále posudzovať, či SMPK postačuje na efektívne riadenie korupčných rizík v úrade a či je v úrade implementovaný efektívnym spôsobom. Manažér SMPK podáva vrcholovému manažmentu úradu v pravidelných intervaloch každoročne v termíne do 28. februára kalendárneho roka alebo v prípade potreby ad hoc správu o stave SMPK za predchádzajúci kalendárny rok.

V súčasnosti prebieha finalizácia dokumentácie SMPK v súlade s požiadavkami normy a príprava na výkon prvých interných auditov SMPK internými audítormi SMPK v zmysle Programu interných auditov SMPK na rok 2020.

V úrade sa napokon začalo s realizáciou procesu verejného obstarávania na výber certifikačnej spoločnosti v súvislosti s výkonom certifikačného auditu, ktorý preverí súlad implementovaného SMPK v úrade s požiadavkami normy.